

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Cdo/17/2025
Identifikačné číslo spisu:	6123460507
Dátum vydania rozhodnutia:	25.02.2026
Meno a priezvisko:	Mgr. Renáta Gavalcová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2026:6123460507.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu SetCar sk, a.s., Sučany, Ulica priemyselná 10, IČO: 50387189, zastúpeného Advokátskou kanceláriou JUDr. Tomáš Zboja, advokát s.r.o., Martin, Kuzmányho 4, IČO: 55732453, proti žalovanému KOOPERATIVA poisťovňa, a.s. Vienna Insurance Group, Bratislava, Štefanovičova 4, IČO: 00585441, o zaplatenie 720 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Prievidza pod sp. zn. 19C/2/2024, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne z 09. októbra 2024 sp. zn. 19Co/45/2024, takto

rozhodol:

I. Dovolanie o d m i e t a.

II. Žalobca má voči žalovanému nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Prievidza (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom z 21. marca 2024, č. k. 19C/2/2024-68 uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi 720 eur spolu s úrokom z omeškania 5 % ročne zo sumy 720 eur od 28. 12. 2022 do zaplatenia, a to do troch dní od právoplatnosti rozsudku (výrok I.). Žalobcovi priznal voči žalovanému náhradu trov konania v rozsahu 100 % s tým, že o výške trov bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku (výrok II.).

1.1. Súd prvej inštancie rozsudok odôvodnil tým, že o uplatnenom nároku rozhodol podľa § 4 ods. 2 písm. b), § 11 ods. 6 písm. a), b), ods. 7, § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o PZP“) a ust. § 442 ods. 2, § 443 a § 524 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka. Zaoberajúc sa aktívnou vecnou legitímáciou žalobcu uviedol, že zmluva o postúpení pohľadávky je platná a aktívna vecná legitímácia žalobcu vo vzťahu k uplatnenému nároku je daná. Konštatoval, že aj keď v určitých listinách je uvádzané nesprávne krstné meno poškodeného - Y., poškodeným z dopravnej nehody a postupcom zmluvy o postúpení pohľadávky je B. - fyzická osoba, živnostník. Osoba poškodeného bola v priebehu vyhodnocovania poistnej udalosti určitá, nikým nespochybňovaná. K námietke žalovaného, že poškodený si pred postúpením pohľadávky žalobcovi u neho nárok ani neuplatnil, a teda mu pohľadávka nevznikla, súd prvej inštancie uviedol, že žalobca riadne preukázal svoje právo na poskytnutie plnenia od žalovaného, a to na základe zmluvy o postúpení

pohľadávky a dohody o započítaní podľa článku 5 zmluvy o postúpení pohľadávky zo dňa 30. 11. 2022. Poškodený bol oprávnený svoju pohľadávku voči žalovanému postúpiť na tretiu osobu. Pohľadávka bola postupovaná za odplatu, medzi postupcom a postupníkom bolo dojednané, že odplata bude v rovnakej výške ako bola výška pohľadávky žalobcu voči poškodenému (pohľadávka žalobcu ako prenajímateľa náhradného vozidla voči poškodenému ako nájomcovi náhradného vozidla). Akceptoval, že bolo vecou postupcu a postupníka, na akej odplate sa dohodnú. Z oznámenia o postúpení pohľadávky mal preukázané, že postúpenie pohľadávky oznamoval žalovanému ako dlžníkovi tejto pohľadávky poškodený ako veriteľ pohľadávky a zároveň aj postupca pohľadávky. Pokiaľ ide o škodovú udalosť súd prvej inštancie uviedol, že táto bola spôsobená prevádzkou motorového vozidla, ktoré bolo v čase dopravnej nehody povinne zmluvne poistené u žalovaného. V dôsledku škodovej udalosti bol poškodený nútený dať svoje motorové vozidlo opraviť, pričom oprava poškodeného vozidla bola vykonaná v období od 08. 11. 2022 do 30. 11. 2022. Poškodený si na čas plynúci v dobe od odovzdania vozidla do servisu do jeho prevzatia zmluvou o prenájme vozidla z 15. 11. 2022, uzavretou so žalobcom (ako prenajímateľom) na obdobie od 15. 11. 2022 do 30. 11. 2022, prenajal náhradné motorové vozidlo značky Q. Žalobca za prenájom motorového vozidla vystavil poškodenému faktúru č. R. na sumu 720 eur (16 dní x nájomné 45 eur vrátane DPH). Vo vyrozmnení k oznámeniu poistnej udalosti zo dňa 24. 10. 2023 žalovaný oznámil žalobcovi, že uplatnený nárok na náhradné vozidlo vybavuje bez poskytnutia poistného plnenia - náhrady škody s poukazom na to, že faktúra za opravu vozidla bola vystavená dňa 29. 03. 2023, a teda prenájom náhradného vozidla od 15. 11. 2022 do 30. 11. 2022 je neopodstatnený. K požadovanému poistenému plneniu súd uviedol, že žalovaný v konaní nepreukázal, že by od poškodeného bolo možné požadovať iné riešenie situácie, ktorá nastala poškodením jeho vozidla pri predmetnej dopravnej nehode. Žalovaný nepreukázal, a teda neuniesol dôkazné bremeno pokiaľ ide o neprimeranosť doby trvania opravy motorového vozidla poškodeného. Zo zákazkového listu zo dňa 08. 11. 2022 a z dotazníka vyplneného poškodeným vyplynulo, že poškodený odovzdal svoje poškodené, (i keď' pojazdné) vozidlo na opravu do servisu dňa 08. 11. 2022. Po odovzdaní vozidla do servisu si poškodený dňa 15. 11. 2022 prenajal náhradné vozidlo, ktoré používal na súkromné účely 16 dní a dňa 30. 11. 2022 ho odovzdal žalobcovi. Žalobca predloženými listinami preukázal, že náhradné vozidlo si prenajal z dôvodu poškodenia jeho vozidla pri poistnej udalosti dňa 27. 09. 2022, a to na obdobie kratšie ako doba trvania opravy jeho poškodeného vozidla. Žalovaný spochybnil, že vozidlo poškodeného sa nachádzalo v servise v dobe prenájmu náhradného vozidla, keď' poukazoval na dátum vystavenia faktúry za opravu poškodeného vozidla a dodanie tovaru/služby dňa 29. 03. 2023. Podľa názoru súdu dátum vystavenia faktúry 29. 03. 2023 nemožno stotožňovať s tým, že vozidlo bolo v tento deň v servise. Rovnako tento záver nie je možné vyvodiť z údajov faktúry o dátume dodania tovaru/služby; prijatí platby, keď' nie je ani zrejmé, k akej z týchto skutočností sa dátum vzťahuje, (či k dodaniu tovaru/služby, alebo k prijatí platby, alebo obom). Listinné dôkazy (zákazkový list, čestné prehlásenie, dotazník, zmluva o prenájme vozidla) preukazujú, že vozidlo bolo v servise od 08. 11. 2022 do 30. 11. 2022. Nakoľko poškodený nemal ako ovplyvniť dobu opravy, táto závisela od servisu vykonávajúceho opravu vozidla a poškodený si uplatnil nárok iba na čas opravy svojho motorového vozidla, kedy mal vozidlo v servise a vo výške zodpovedajúcej vyúčtovanej sume nájomného, súd považoval náklady za prenájom náhradného vozidla za účelne vynaložené. Vzhľadom na uvedené súd považoval nárok žalobcu na zaplatenie sumy 720 eur s príslušenstvom v celom rozsahu za dôvodný.

1.2. O náhrade trov konania rozhodol súd podľa § 255 ods. 1 CSP. Žalobca bol v konaní v celom rozsahu úspešný, a preto mu patrí náhrada trov konania v plnej výške. O konkrétnej výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

2. Krajský súd v Trenčíne (ďalej aj „krajský súd“ alebo „odvolací súd“), na odvolanie žalovaného, rozsudkom z 09. októbra 2024 sp. zn. 19Co/45/2024 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie; a určil, že žalobca má proti žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

2.1. Odvolací súd konštatoval, že žalobca je v konaní aktívne legitimovaný, nakoľko zmluvou o postúpení pohľadávky zo dňa 30. 11. 2022 došlo k platnému postúpeniu žalovanej pohľadávky vo výške 720 eur z titulu jeho nároku voči poisťovni podľa § 4 zákona o PZP na náhradu účelne vynaložených nákladov na nutné užívanie náhradného vozidla v príčinnej súvislosti so škodou zo dňa 27. 09. 2022 na vozidle. Zo zmluvy o postúpení pohľadávky vyplynulo, že zmluvné strany sa dohodli, že ich vzájomné

nároky, (na úhradu odplaty za postúpenie pohľadávky a na úhradu nájomného za náhradné vozidlo) sa podpisom zmluvy započítavajú, pričom postupník si bude pohľadávku vymáhať vo vlastnom mene a na vlastný účet. S prihliadnutím na uzavretú dohodu zmluvných strán odvolací súd zastáva názor, že vzájomné nároky zmluvných strán na úhradu odplaty za postúpenie pohľadávky a na úhradu nájomného za náhradné vozidlo sa vzájomne započítali, čím došlo k zániku dvoch vzájomne existujúcich a platných pohľadávok, a to pohľadávky postupníka - žalobcu a zároveň prenajímateľa, ktorý mal v čase uzavretia zmluvy existujúcu pohľadávku voči poškodenému z titulu neuhradenej faktúry na základe zmluvy o nájme motorového vozidla vo výške 720 eur s existujúcou pohľadávkou poškodeného na zaplatenie odplaty vo výške 720 eur na základe uvedenej zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 30. 11. 2022, ktoré vzájomné pohľadávky sa okamihom uzavretia uvedenej zmluvy stretli, a teda vzájomne zanikli. K namietanému zániku pohľadávok odvolací súd dodáva, že v zmysle § 580 Občianskeho zákonníka k zániku dochádza v tom okamihu, kedy sa vzájomne splatné pohľadávky stretnú, započítanie nenastáva už touto skutočnosťou, ale až prejavom vôle dlžníka, že právo na započítanie využíva, čo je práve prípad danej veci. V posudzovanej veci žalobca ako postupník dôvodne uplatňuje proti žalovanému pohľadávku, ktorú nadobudol na základe zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 30. 11. 2022 uzavretej medzi žalobcom ako postupníkom a postupcom - poškodeným, ktorou zmluvou došlo zároveň k vysporiadaniu záväzkov medzi poškodeným ako nájomcom a žalobcom ako prenajímateľom. Predmetná pohľadávka poškodeného mohla byť predmetom postúpenia, pretože predmetom postúpenia bol nárok na náhradu škody, ktorý vznikol poškodenému ako následok škodovej udalosti. Za nedôvodnú považuje odvolací súd aj námietku vo vzťahu k posúdeniu otázky platnosti nájomnej zmluvy. Žalovaný nesprávne právne posúdenie veci posudzuje z hľadiska, že súd zmluvu o postúpení pohľadávky považoval za určitý a platný právny úkon napriek tomu, že v nej absentoval identifikačný údaj poškodeného ako postupcu. Zmluvu o postúpení pohľadávky na strane postupcu uzavrel E., (v zmluve je uvedené meno postupcu Y. C., čo súd prvej inštancie vysvetlil v bode 26. svojho rozhodnutia), v zmluve je uvedená adresa postupcu. Zmluva o postúpení pohľadávky je postupcom podpísaná. Vzhľadom na uvedené nie je možné konštatovať neurčitosť a absolútnu neplatnosť tohto právneho úkonu z dôvodu namietanej absencie identifikačného údaje poškodeného ako postupcu. Súd prvej inštancie v súlade s výsledkami vykonaného dokazovania ustálil, že poškodenému vznikol nárok na náhradu účelne vynaložených nákladov spojených so vznikom škody na jeho motorovom vozidle, nakoľko poškodený v dôsledku škodovej udalosti, ku ktorej došlo dňa 27. 09. 2022, bol nútený dať svoje motorové vozidlo opraviť, bol tiež nútený využívať náhradné motorové vozidlo. Súd prvej inštancie po vykonanom dokazovaní dospel k záveru, že žalobca predloženými listinami preukázal, že náhradné vozidlo si prenajal z dôvodu poškodenia jeho vozidla pri škodovej udalosti dňa 27. 09. 2022, a to na obdobie kratšie ako doba trvania opravy jeho poškodeného vozidla. Uviedol, že listinné dôkazy - zákazkový list, čestné prehlásenie, dotazník, zmluva o prenájme vozidla, preukazujú tvrdenie žalobcu, že vozidlo bolo v servise od 08. 11. 2022 do 30. 11. 2022. Súhlasne s názorom žalobcu uviedol, že dobu opravy poškodený nemal ako ovplyvniť, táto závisela od servisu vykonávajúceho opravu vozidla. Nakoľko poškodený si uplatnil nárok iba za čas opravy svojho motorového vozidla, kedy mal vozidlo v servise a vo výške zodpovedajúcej vyúčtovanej sume nájomného, súd považoval náklady za prenájom náhradného vozidla za účelne vynaložené. Vychádzal z toho, že v dôsledku škodovej udalosti zavinennej klientom žalovaného, nemohol poškodený používať svoje motorové vozidlo, musel si vypožičať náhradné. Pokiaľ ide o náhradu nákladov za prenájom náhradného vozidla, je poisťovateľ povinný náhradu poskytnúť v rozsahu, v ktorom boli náklady vynaložené nutne a účelne. Riešenie otázky, či náklady za nájom náhradného vozidla boli nutné a účelné, závisí na posúdení konkrétnych okolností prípadu. Vzhľadom ku konkrétnym skutkovým okolnostiam sa posudzuje, po akú dlhú dobu bolo obstaranie náhradného vozidla nutné a účelné. S prihliadnutím na odvolacie námietky sa odvolací súd z vyššie uvedeného hľadiska zaoberal účelnosťou nákladov vynaložených na nájom náhradného vozidla a zhodne ako súd prvej inštancie dospel k záveru, že uplatnený nárok žalobcu je v celom rozsahu dôvodný. Z obsahu spisu je nepochybné, medzi stranami nesporné, že vozidlo poškodeného v dôsledku škodovej udalosti nezostalo nepojazdné, škodovou udalosťou bolo poškodené. Vzhľadom na uvedené skutkové zistenia možno dôvodiť, že náklady na zapožičanie náhradného vozidla možno považovať za účelné v období od 15. 11. 2022 do 30. 11. 2022. Keďže uvedenými listinnými dôkazmi bolo preukázané, že v uvedenej dobe bolo poškodené vozidlo skutočne opravované (žalovaným neboli produkované také dôkazy, aby tento záver súd nemohol vyvodiť), možno dospieť k záveru, že náklady na nájom náhradného vozidla boli nielen nutné, ale aj

účelné. Žalovaný v podanom odvolaní namietal, že odôvodnenie napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie nespĺňa požiadavky na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia vyplývajúce z ustálenej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva a Ústavného súdu SR. Odvolací súd súhlasí s argumentáciou žalovaného, z ktorej vyplýva, že ustálená judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva uvádza, že súdy musia v rozsudkoch jasne a zrozumiteľne uviesť dôvody, na ktorých založili svoje rozhodnutia, že súdy sa musia zaoberať najdôležitejšími argumentami vznesenými stranami sporu a uviesť dôvody pre prijatie alebo odmietnutie týchto argumentov, a že nedodržanie týchto požiadaviek je nezlučiteľné s ideou práva na spravodlivý proces. Nakoľko žalovaný v podanom odvolaní za rozhodujúcu námietku označuje skutočnosť, že určité listinné dôkazy - čestné prehlásenie autoservisu zo dňa 23. 11. 2023, ako aj dotazník pre poškodeného, boli žalovanému doložené až po tom, čo žalovaný dňa 24. 10. 2023 ukončil poistnú udalosť bez poskytnutia poistného plnenia, čo vyvoláva pochybnosti o dôveryhodnosti týchto dôkazných prostriedkov, odvolací súd uvádza, že pre hodnotenie dôkazov z hľadiska ich pravdivosti (vierohodnosti) zákon nepredpisuje formálny postup a ani neurčuje váhu jednotlivých dôkazov tým, že by niektorým dôkazom priznával väčšiu pravdivostnú hodnotu, alebo naopak určitým dôkazným prostriedkom dôkaznú silu úplne alebo sčasti odopieral. Ust. § 191 ods. 1 CSP postup pri hodnotení dôkazov ponecháva na úvahe súdu, nakoľko za dôkaz môžu slúžiť všetky prostriedky, ktorými možno zistiť stav veci (§ 187 CSP). Nie je možné dôkaz len z dôvodu, že bol vyhotovený po ukončení šetrenia poistnej udalosti v súvislosti s nákladmi na prenájom náhradného vozidla, označiť za nespôsobilý dôkazný prostriedok. Zásade voľného hodnotenia dôkazov preto nezodpovedá taký spôsob hodnotenia, kedy je za nespôsobilý dôkazný prostriedok označená listina len preto, že bola vyhotovená s určitým časovým odstupom. Nakoľko žalovaným uplatnené odvolacie dôvody proti rozsudku súdu prvej inštancie nebolo možné považovať za opodstatnené, odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správny.

2.2. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 CSP v spojení s § 255 ods. 1 a § 251 CSP. Nakoľko žalobca bol v odvolacom konaní plne úspešný, žalobcovi bol priznaný nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalovaný (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie, ktoré odôvodnil poukazom na ustanovenie § 420 písm. f) CSP.

3.1. Dovolateľ uvádza, že odvolací súd (ako ani súd prvej inštancie) sa žiadnym spôsobom nevysporiadal s argumentáciou žalovaného uvádzanou ako počas konania pred súdom prvej inštancie, tak aj počas odvolacieho konania, v zmysle ktorej bol vznik pohľadávky poškodeného na náhradu škody v súvislosti s prenájomom náhradného vozidla voči žalovanému ako poisťovateľovi podmienený splnením zákonnej podmienky vyjadrenej v ustanovení § 4 ods. 2 písm. b) zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení (ďalej aj ako „zákon o PZP“). Poukazuje, že poškodený je v zmysle § 4 ods. 2 písm. b) zákona o PZP povinný si nárok na náhradu škody v súvislosti s prenájomom náhradného vozidla u poisťovateľa aj uplatniť a preukázať tento nárok poisťovateľovi. Je preto toho názoru, že hoci samotná škoda v súvislosti s prenájomom náhradného vozidla v zmysle § 442 ods. 1 Občianskeho zákonníka poškodenému vzniká zaplatením nájomného, tak samotné právo na plnenie (pohľadávka) na náhradu škody v súvislosti s prenájomom náhradného vozidla poškodenému voči poisťovateľovi v zmysle § 4 ods. 2 písm. b) zákona o PZP vzniká až vtedy, keď si poškodený u poisťovateľa aj uplatní a poisťovateľovi preukáže vznik nároku na náhradu škody v súvislosti s prenájomom náhradného vozidla. Výkonanie jednostranného právneho úkonu v podobe „notifikačnej a dôkaznej povinnosti“ zo strany poškodeného podľa § 4 ods. 2 písm. b) zákona o PZP je zákonnou podmienkou vzniku každého jednotlivého (mimozmluvného) záväzkového vzťahu medzi poisťovateľom a poškodeným, obsahom ktorého je právo poškodeného požadovať od poisťovateľa, aby mu za škodcu (poisteného) nahradil daný nárok na náhradu škody v súvislosti so škodovou udalosťou a tomu korelujúca resp. zodpovedajúca povinnosť poisťovateľa nahradiť poškodenému za škodcu (poisteného) daný nárok na náhradu škody. Pokiaľ si poškodený u žalovaného ako poisťovateľa nikdy neuplatnil a nepreukázal mu vznik nároku na náhradu škody v súvislosti s prenájomom náhradného vozidla, tak poškodenému nikdy nemohla vzniknúť voči žalovanému ako poisťovateľovi pohľadávka na náhradu škody v súvislosti s prenájomom náhradného vozidla, ktorú poškodený mohol platne postúpiť na iný subjekt. Žalovaný má ďalej taktiež za to, že argumentácia odvolacieho súdu týkajúca sa posúdenia aktívnej vecnej legitímácie žalobcu je protirečivá z toho hľadiska, že z nej nie je zjavné, či podľa odvolacieho súdu nárok poškodeného na náhradu škody v

súvislosti s prenájomom náhradného vozidla mal podľa odvolacieho súdu existovať už pred samotným uzatvorením zmluvy o postúpení pohľadávky zo dňa 30. 11. 2022; alebo vznik nároku poškodeného na náhradu škody v súvislosti s prenájomom náhradného vozidla mal byť viazaný na právny úkon započítania podľa bodu 5. zmluvy o postúpení pohľadávky zo dňa 30. 11. 2022. Pokiaľ mal odvolací súd za to, že nárok poškodeného na náhradu škody v súvislosti s prenájomom náhradného vozidla existoval už pred uzatvorením zmluvy o postúpení pohľadávky zo dňa 30. 11. 2022, resp. že poškodenému mal vzniknúť nárok na náhradu škody v súvislosti s prenájomom náhradného vozidla už v deň dopravnej nehody (t. j. dňa 27. 09. 2022), tak žalovaný má za to, že odvolací súd sa v takom prípade neodôvodnene odklonil od dlhodobo ustáleného výkladu pojmu skutočnej škody podľa § 442 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Keby odvolací súd pri právnom posúdení veci vychádzal z dlhodobo ustáleného výkladu pojmu skutočná škoda, tak k takémuto záveru, že nárok poškodeného na náhradu škody v súvislosti s prenájomom náhradného vozidla mal voči žalovanému existovať už pred samotným uzatvorením zmluvy o postúpení pohľadávky, by odvolací súd nemohol dospieť ani zo skutkového stavu tak, ako bol zistený súdom prvej inštancie. Pokiaľ teda odvolací súd v rámci jeho právneho posúdenia aktívnej vecnej legitímácie žalobcu dospel k záveru, že nárok poškodeného na náhradu škody v súvislosti s prenájomom náhradného vozidla mal existovať už pred uzatvorením zmluvy o postúpení pohľadávky, tak má za to, že ide zo strany odvolacieho súdu o výklad § 442 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ktorý je nielen nesprávny, ale aj absolútne svojvoľný a závery odvolacieho súdu sú tak v tomto smere vo vzťahu k § 442 ods. 1 Občianskeho zákonníka neobhájiteľné. Žalovaný taktiež považuje výklad ustanovení § 580 a § 442 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého by malo v dôsledku právneho úkonu započítania dôjsť k vzniku skutočnej škody v majetkovej sfére poškodeného v súvislosti s prenájomom náhradného vozidla, za absolútne svojvoľný a odchyľujúci sa od znenia týchto hmotnoprávných zákonných ustanovení (§ 580 a § 442 ods. 1 Občianskeho zákonníka) takým spôsobom, že tým v zásade dochádza k popretiu účelu a významu týchto hmotnoprávných ustanovení. Pokiaľ odvolací súd vychádzal z toho, že vznik nároku poškodeného na náhradu škody v súvislosti s prenájomom náhradného vozidla mal byť viazaný na právny úkon započítania podľa bodu 5. zmluvy o postúpení pohľadávky, tak má za to, že odvolací súd tu aj neprípustným spôsobom zmiešaval resp. zamieňal spôsob zániku záväzku započítaním so spôsobom zániku záväzku splnením. Žalovaný má preto za to, že už len tým, že odvolací súd posudzoval zmluvu o postúpení pohľadávky a dohodu o započítaní vzájomných pohľadávok ako jeden právny úkon, (resp. dohodu o započítaní posudzoval ako podstatnú obsahovú súčasť zmluvy o postúpení pohľadávky predstavujúcu akýsi iný spôsob splnenia resp. úhrady faktúry za prenájom náhradného vozidla zo strany poškodeného), tak odvolací súd vec nielen nesprávne právne posúdil, ale samotné jeho rozhodnutie aj v tomto ohľade zaťažil vadou zmätočnosti. Napokon žalovaný má za to, že odvolací súd sa odchyľil od zásady náhrady skutočnej škody vyjadrenej v § 442 ods. 1 aj z toho hľadiska, že nárok poškodeného na náhradu škody v súvislosti s prenájomom náhradného vozidla mal mať podľa názoru odvolacieho súdu charakter budúcej pohľadávky. V rámci bodu 4. zmluvy o postúpení pohľadávky nemohla byť medzi žalobcom a poškodeným ani platne dojednaná odplata za postúpenie vo výške 720 eur, nakoľko samotná škoda v súvislosti s prenájomom náhradného vozidla v rozhodnom čase, t. j. v čase podpisu zmluvy o postúpení pohľadávky neexistovala a vzhľadom na charakter uplatneného nároku tak nebolo možné priznať skutočnú škodu do budúcnosti ako ujmu, ktorá ešte len prípadne vznikne.

3.2. Dovolateľ preto dovolaciemu súdu navrhuje, aby dovolací súd napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na nové konanie a rozhodnutie, resp. alternatívne aby dovolací súd sám vo veci rozhodol a rozsudok odvolacieho súdu zmenil tak, že žaloba sa v celom rozsahu zamietla a žalovaný má nárok na náhradu trov prvoinštančného, odvolacieho ako aj dovolacieho konania v rozsahu 100 %.

4. Žalobca vo svojom vyjadrení k dovolaniu uviedol, že na základe uzavretej zmluvy o prenájme náhradného vozidla poškodený splnomocnil žalobcu na zastupovanie poškodeného pri uplatňovaní nároku náhradu škody, teda žalobca v ten istý deň ako uplatnil vzniknutý nárok za poškodeného, t. j. nájomcu, aj uzatvoril zmluvu o postúpení pohľadávky, na základe ktorej žalobca vstúpil do práv a povinností poškodeného. Postúpením pohľadávky z poškodeného na žalobcu, prešli na žalobcu práva a povinnosti poškodeného, teda aj právo domáhať sa nároku na náhradu škody. Je nesporné, že poškodený prišiel o možnosť využívať svoje vlastné motorové vozidlo v dôsledku dopravnej nehody, ktorú zavinil klient žalovaného. Predmetom sporu je teda skutočná škoda podľa § 442 ods. 1

Občianskeho zákonníka v spojení so zákonom č. 381/2001 Z. z., t. j. náklady spojené s odstraňovaním dôsledkov poškodenia, medzi ktoré patrí aj prenájom náhradného vozidla. Škoda vznikla poškodenému, ktorý uzatvoril zmluvu o postúpení práva na náhradu škody ako ujmy z dôvodu zapožičania motorového vozidla ako postupca so žalobcom ako postupníkom (zároveň prenajímateľ náhradného motorového vozidla). Pokiaľ žalovaný uvádza, že nárok na náhradu škody v súvislosti s prenájomom náhradného vozidla je nárok, ktorý sa odvodzuje od dočasnej nemožnosti poškodeného užívať počas doby opravy jeho poškodené motorové vozidlo a škoda tu poškodenému vzniká až momentom zaplatenia nájomného za prenájom náhradného vozidla, tu poukazujeme na skutočnosť, že započítanie pohľadávok nahrádza úhradu vystavenej faktúry za prenájom náhradného vozidla, a teda predstavuje skutočnú škodu v zmysle ust. § 442 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Úhradu nájomného v tomto prípade suplovalo samotné postúpenie pohľadávky poškodeného. V prejednávanej veci došlo k prevodu práva medzi žalobcom a poškodeným a súčasne k úhrade faktúry započítaním, ktoré nespôsobuje rozpor s ustanovením § 524 OZ, či neexistenciu nároku na náhradu škody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla. Zmluva o postúpení pohľadávky mala spôsobiť predmet postúpenia a práve touto zmluvou preukázal žalobca aktívnu vecnú legitimáciu. Neexistuje rozdiel v tom, či poškodený uhradí žalobcovi nájomné v hotovosti, alebo sa zrealizuje vzájomným zápočtom, najmä za predpokladu, kedy žiadne z ustanovení zákona nebráni postupcovi postúpiť aj pohľadávku, ktorá vznikne v budúcnosti v prípade, ak je dostatočne určito vymedzená. Je preto dokonca irelevantné, či v čase postúpenia pohľadávky bola uhradená faktúra za prenájom vozidla. Opačný výklad by bolo možné považovať za ústavne nekonformný, nakoľko je zjavné, že spojenie dvoch právne perfektných úkonov neodporuje a nemá ani za cieľ obchádzať zákon. Na samotný vznik škody nemožno nazeráť len formalisticky tak, že poškodený neuhradil predmetnú faktúru, dokým nedošlo k fyzickému prevodu finančných prostriedkov z majetkovej sféry poškodeného do majetkovej sféry žalobcu (prenajímateľa). Žalovaný na jednej strane uvádza, že podľa odvolacieho súdu nárok poškodeného na náhradu škody v súvislosti s prenájomom náhradného vozidla mal existovať už pred uzatvorením zmluvy o postúpení pohľadávky zo dňa 30. 11. 2022 a na druhej strane uvádza, že odvolací súd mal za to, že postúpená pohľadávka mala charakter budúcej pohľadávky, pretože jej vznik mal byť viazaný na ďalšie právne úkony, ktoré sú obsahom danej zmluvy, a teda je zjavné, že odvolací súd vychádzal z toho, že vznik samotného nároku poškodeného na náhradu škody v súvislosti s prenájomom náhradného vozidla bol viazaný na právny úkon započítania podľa bodu 5. zmluvy o postúpení pohľadávky zo dňa 30. 11. 2022. Žalovaný namietá, že výklad ustanovení § 580 a § 442 ods. 1 OZ, v zmysle ktorého by malo v dôsledku právneho úkonu započítania dôjsť k vzniku skutočnej škody v majetkovej sfére poškodeného v súvislosti s prenájomom náhradného motorového vozidla je svojvoľný a odchyľujúci sa od znenia týchto hmotnoprávnych ustanovení. Žalobca má za to, že rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4MCdo/23/2008 nie je možné aplikovať na predmetnú vec. Najvyšší súd v predmetnom rozhodnutí uvádza: „Z uvedených charakteristík pojmov škoda, skutočná škoda a ušlý zisk je zjavné, že ide o ujmu už nastalú (vzniklú) a nie o ujmu, ktorá by hypoteticky mohla vzniknúť v budúcnosti. Skutočnú škodu ani ušlý zisk preto nemožno priznať do budúcnosti ako ujmu, ktorá ešte len prípadne vznikne.“ Závery odvolacieho súdu ako aj výklad § 580 a § 442 sú správne, preto sa nemožno stotožniť s tvrdeniami žalovaného, že by sa jednalo o nesprávne a absolútne svojvoľné závery odvolacieho súdu. Žalobca navrhuje, aby dovolací súd dovolanie žalovaného odmietol a priznal žalobcovi nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

5. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Na odôvodnenie uvedeného záveru dovolací súd uvádza nasledovné:

6. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

7. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP). Hlavnými znakmi charakterizujúcimi procesnú vadu uvedenú v §

420 písm. f) CSP sú zásah súdu do práva na spravodlivý proces a nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

7.1. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

7.2. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť, z čoho konkrétne vyvodzuje prípustnosť dovolania a v spojitosti s tým označiť v dovolaní náležitým spôsobom tiež dovolací dôvod. V dôsledku spomenutej viazanosti neskúma dovolací súd správnosť napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

8. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nezávislom a nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; jeho integrálnou súčasťou je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti jeho strán, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na predvídateľnosť rozhodnutia a na jeho riadne odôvodnenie, zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

8.1. Porušením práva na spravodlivý proces v zmysle uvedeného ustanovenia zákona treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva.

9. Pretože dovolateľ namietal nedostatočné odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu, dovolací súd pristúpil k posúdeniu argumentačnej udržateľnosti rozhodnutia odvolacieho súdu z pohľadu, či napĺňa záruky garantujúce, že výkon spravodlivosti v danom prípade nie je arbitrárny (svojvoľný), a či je zachované právo dovolateľa na riadne odôvodnenie rozhodnutia.

10. Ústavný súd Slovenskej republiky vo viacerých svojich rozhodnutiach, aktuálne napr. v uznesení sp. zn. III. ÚS 44/2022 zo dňa 27. januára 2022 uviedol, že arbitrárnosť sa v zásade môže prejavovať vo dvoch podobách. Procesná arbitrárnosť je hrubým alebo opakovaným porušením zásadných ustanovení právnych predpisov upravujúcich postup orgánu verejnej moci, hmotnoprávna (meritórna) arbitrárnosť sa prejavuje ako extrémny nesúlad medzi právnym základom pre rozhodovanie veci a závermi orgánu verejnej moci, ktoré sú vo vzťahu k tomuto právnemu základu neobhájiteľné všeobecne akceptovateľnými výkladovými postupmi (II. ÚS 576/2012). Z judikatúry ústavného súdu tiež vyplýva, že arbitrárnosť (i zjavná neodôvodnenosť rozhodnutí) všeobecných súdov je najčastejšie daná rozporom súvislostí ich právnych argumentov a skutkových okolností prejednávaných prípadov s pravidlami formálnej logiky alebo absenciou jasných a zrozumiteľných odpovedí na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (napr. IV. ÚS 115/03). Uvedené nedostatky pritom musia dosahovať mieru ústavnej relevancie, teda ich intenzita musí byť spôsobilá porušiť niektoré z práv uvedených v čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“). O zjavnú neodôvodnenosť alebo arbitrárnosť súdneho rozhodnutia ide spravidla vtedy, ak sa zistí taká interpretácia a aplikácia právnej normy zo strany súdu, ktorá zásadne popiera účel a význam aplikovanej právnej normy, alebo ak dôvody, na ktorých je

založené súdne rozhodnutie absentujú, sú zjavne protirečivé alebo popierajú pravidlá formálnej a právnej logiky, prípadne ak sú tieto dôvody zjavne jednostranné a v extrémnom rozpore s princípmi spravodlivosti (III. ÚS 305/08, IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06).

11. Z obsahu dovolania vyplýva, že žalovaný namietal nepreskúmateľnosť napadnutého rozhodnutia, najmä to, že a) sudy sa nevysporiadali s argumentáciou žalovaného, v zmysle ktorej bol vznik pohľadávky poškodeného na náhradu škody v súvislosti s prenájomom náhradného vozidla voči žalovanému ako poisťovateľovi podmienený splnením zákonnej podmienky vyjadrenej v ustanovení § 4 ods. 2 písm. b) zákona o PZP, pričom samotné právo na plnenie (pohľadávka) na náhradu škody v súvislosti s prenájomom náhradného vozidla poškodenému voči poisťovateľovi v zmysle § 4 ods. 2 písm. b) zákona o PZP vzniká až vtedy, keď si poškodený u poisťovateľa aj uplatní a poisťovateľovi preukáže vznik nároku na náhradu škody v súvislosti s prenájomom náhradného vozidla; b) že argumentácia odvolacieho súdu týkajúca sa posúdenia aktívnej vecnej legitimácie žalobcu je protirečivá; c) a že odvolací súd tu aj neprípustným spôsobom zmiešaval resp. zamieňal spôsob zániku záväzku započítaním so spôsobom zániku záväzku splnením.

12. V posudzovanom prípade obsah spisu nedáva podklad pre záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil spôsobom, ktorým by založil procesnú vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP. Prvoinštančné a odvolacie konanie tvoria z hľadiska jeho predmetu jeden celok (m. m. IV. ÚS 372/08, IV. ÚS 350/09). Podľa názoru dovolacieho súdu odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu v spojení s odôvodnením rozsudku súdu prvej inštancie spĺňa kritériá pre odôvodňovanie rozhodnutí v zmysle § 393 ods. 2 CSP a § 220 ods. 2 CSP z hľadiska formálnej štruktúry a obsahuje aj zdôvodnenie všetkých pre vec podstatných skutkových a právnych otázok. Z odôvodnení oboch rozhodnutí sú zrejmé právne úvahy odvolacieho aj okresného súdu, ktoré viedli k prijatiu konečného záveru. Súd prvej inštancie spolu s odvolacím súdom uviedli, čo je predmetom konania, aké skutočnosti tvrdili sporové strany, z ktorých vykonaných dôkazov vychádzali, ako ich vyhodnotili, jasne a zrozumiteľne vysvetlili, ktoré skutočnosti vzali za preukázané, teda z akého skutkového stavu veci vychádzali, ktoré ustanovenia zákona aplikovali a ako vec právne posúdili a zároveň sa vysporiadali s podstatnými vyjadreniami a námietkami strán konania.

12.1. Súd prvej inštancie sa v odôvodnení svojho rozhodnutia (bod 26.) riadne vysporiadal s námietkou a) pričom vyhodnotil, že „Zo zmluvy o postúpení pohľadávky vyplýva, že postupovanou pohľadávkou bola pohľadávka poškodeného voči žalovanému. Dohodnutou odplatom za postúpenie pohľadávky je suma, ktorá zodpovedá výške nájomného za nájom náhradného vozidla. Podľa názoru súdu, poškodený bol oprávnený postúpiť svoju pohľadávkou voči žalovanému na tretiu osobu, nebolo to v rozpore s § 4 ods. 2 zákona o PZP, ani v rozpore s § 524 a § 525 OZ. Pohľadávka bola postupovaná za odplatu a bolo vecou postupcu a postupníka, na akej odplate sa dohodnú. V tomto konkrétnom prípade sa dohodli, že odplata bude v rovnakej výške ako bola výška pohľadávky žalobcu voči poškodenému. Súd zároveň konštatuje, že dohoda o výške odmeny za postúpenie pohľadávky, ktorú mal poškodený voči žalovanému bola vecou poškodeného ako postupcu a žalobcu ako postupníka. Išlo o ich dvojstranný právny vzťah a žalovaného ako subjektu, ktorý nebol súčasťou dohody o odmene za postúpenie pohľadávky v zásade táto dohoda nemá čo zaujímať. Tu súd poukazuje na jednu zo základných zásad občianskeho práva, ktorou je zásada autonómie vôle zmluvných strán. Dlužník ani nie je zmluvnou stranou zmluvy o postúpení pohľadávky. Z oznámenia o postúpení pohľadávky vyplýva, že postúpenie pohľadávky oznamoval žalovanému ako dlžníkovi tejto pohľadávky poškodený ako veriteľ pohľadávky a zároveň aj postupcu pohľadávky. V zmysle ustanovenia § 526 ods. 2 OZ v takomto prípade dlžník ani nebol oprávnený dožadovať sa preukázania zmluvy o postúpení pohľadávky.“

12.1.1. Odvolací súd sa s uvedeným názorom stotožnil, pričom uviedol, že „Predmetná pohľadávka poškodeného mohla byť predmetom postúpenia, pretože predmetom postúpenia bol nárok na náhradu škody, ktorý vznikol poškodenému ako následok škodovej udalosti. Nie je totiž žiadna pochybnosť o tom, že stret vozidiel pri uvedenej škodovej udalosti bol skutočnosťou, bez ktorej by nedošlo ku vzniku škody spočívajúcej v nákladoch na náhradné vozidlo. Postúpená pohľadávka mala charakter budúcej pohľadávky, keďže jej vznik bol viazaný na ďalšie právne úkony, ktoré sú obsahom danej zmluvy, a to odplatnosť postúpenia a vzájomné započítanie pohľadávok. Identifikovaná pohľadávka bola existujúca, vyjadrená určito a bez pochybností bola identifikovateľná.“

12.2. Odvolací súd sa vo svojom rozhodnutí taktiež venoval aktívnej legitímácii, kde dospel k záveru, že „Odvolací súd sa v danej veci stotožňuje s právnym posúdením súdu prvej inštancie, že žalobca je v konaní aktívne legitimovaný, nakoľko zmluvou o postúpení pohľadávky zo dňa 30. 11. 2022, uzavretou medzi žalobcom ako postupníkom a Y. ako postupcom, došlo k platnému postúpeniu žalovanej pohľadávky vo výške 720 eur z titulu jeho nároku voči poisťovni podľa § 4 zákona o PZP na náhradu účelne vynaložených nákladov na nutné užívanie náhradného vozidla v príčinnej súvislosti so škodou zo dňa 27. 09. 2022 na vozidle... Zo zmluvy o postúpení pohľadávky vyplývalo, že zmluvné strany sa dohodli, že ich vzájomné nároky (na úhradu odplaty za postúpenie pohľadávky a na úhradu nájomného za náhradné vozidlo) sa podpisom zmluvy započítavajú, pričom postupník si bude pohľadávku vymáhať vo vlastnom mene a na vlastný účet... V posudzovanej veci uzavretou zmluvou o postúpení pohľadávky došlo jednak k odplatnému postúpeniu pohľadávky a súčasne k započítaniu vyúčtovaného nájomného za náhradné vozidlo s odplatou za postúpenie pohľadávky, teda k vyporiadaniu záväzkov medzi poškodeným ako nájomcom a žalobcom ako prenájomcom, čo zákon nevyklučuje. Žalobca tak platne nadobudol postúpenú pohľadávku poškodeného, postúpením pohľadávky vstúpil do práv a povinností poškodeného, čím je v konaní daná jeho aktívna legitímácia.“

12.3. Následne odvolací súd ohľadom námietky c) vyhodnotil vo svojom rozhodnutí, že „S prihliadnutím na uzavretú dohodu zmluvných strán odvolací súd zastáva názor, že vzájomné nároky zmluvných strán na úhradu odplaty za postúpenie pohľadávky a na úhradu nájomného za náhradné vozidlo sa vzájomne započítali, čím došlo k zániku dvoch vzájomne existujúcich a platných pohľadávok, a to pohľadávky postupníka - žalobcu a zároveň prenájomcu, ktorý mal v čase uzavretia zmluvy existujúcu pohľadávku voči poškodenému z titulu neuhradenej faktúry na základe zmluvy o nájme motorového vozidla vo výške 720 eur s existujúcou pohľadávkou poškodeného na zaplatenie odplaty vo výške 720 eur na základe uvedenej zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 30. 11. 2022, ktoré vzájomné pohľadávky sa okamihom uzavretia uvedenej zmluvy stretli, a teda vzájomne zanikli. K namietanému zániku pohľadávok odvolací súd dodáva, že v zmysle § 580 Občianskeho zákonníka k zániku dochádza v tom okamihu, kedy sa vzájomne splatné pohľadávky stretnú, započítanie nenastáva už touto skutočnosťou, ale až prejavom vôle dlžníka, že právo na započítanie využíva, čo je práve prípad danej veci... V posudzovanej veci uzavretou zmluvou o postúpení pohľadávky došlo jednak k odplatnému postúpeniu pohľadávky a súčasne k započítaniu vyúčtovaného nájomného za náhradné vozidlo s odplatou za postúpenie pohľadávky, teda k vyporiadaniu záväzkov medzi poškodeným ako nájomcom a žalobcom ako prenájomcom, čo zákon nevyklučuje.“

13. Právne závery odvolacieho súdu v otázke aktívnej vecnej legitímácie žalobcu nemožno označiť za svojvoľné, arbitrárne, ale nanajvýš za nesprávne, ktorá skutočnosť však nezakladá prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP, ale iba jeho prípustnosť podľa § 421 CSP, (t. j. žalovaný mohol v tomto smere namietat len odklon odvolacieho súdu pri riešení tejto otázky od ustálenej súdnej praxe dovolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a) CSP), príp. jej doposiaľ neriešenie dovolacím súdom (§ 421 ods. 1 písm. b) CSP). Otázky, ktoré by mohli prichádzať do úvahy, či „možno postúpiť aj budúcu pohľadávku, (t. j. pohľadávku v čase postúpenia ešte neexistujúcu), či možno „zaplatiť“ za postúpenú pohľadávku aj peňažnou pohľadávkou na náhradu škody (nie peniazmi), príp. či bolo možné vzájomné započítanie takýchto pohľadávok a pod.“ Inak povedané, či v danej veci išlo o pohľadávky spôsobilé na započítanie, (t. j. či tieto spĺňali všetky kritériá ich spôsobilosti na započítanie podľa § 580, § 581 Občianskeho zákonníka). Sú to otázky, ktoré riešil aj odvolací súd, (na riešení ktorých založil svoje rozhodnutie), a ak sa tento podľa názoru žalovaného pri ich riešení odklonil od ustálenej súdnej praxe dovolacieho súdu, (príp. by išlo o otázky doposiaľ dovolacím súdom neriešené), išlo by o dôvod prípustnosti dovolania podľa § 421 CSP. Žalovaný sa však z dôvodu nesplnenia podmienok na podanie dovolania podľa § 421 CSP, (tzv. bagateľný spor - § 422 CSP) snažil túto skutočnosť „obísť“ podaním dovolania podľa § 420 písm. f) CSP. Ako už bolo uvedené vyššie, žalovaný najmä pokiaľ ide o jeho kritiku odvolacieho súdu - čo do posúdenia otázky aktívnej vecnej legitímácie žalobcu vykazujúce na niektorých miestach znaky závažnej hmotnoprávnej svojvôle najmä vo vzťahu k výkladu a aplikácii § 442 ods. 1 OZ a § 580 OZ - polemizuje s konkrétnymi právnymi závermi odvolacieho súdu, (s ktorými iba nesúhlasí a považuje ich za nesprávne), čo vylučuje arbitrárnosť a nepreskúmateľnosť napadnutého rozhodnutia, pričom takáto polemika prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP nezakladá. Samotné nesprávne právne závery odvolacieho súdu prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP

nezakladajú.

14. Procesné pochybenie odvolacieho súdu má spočívať v tom, že spor o náklady za prenájom náhradného motorového vozidla nesprávne právne posúdil svojvoľným výkladom ustanovení § 442 ods. 1 a § 580 OZ, pretože výkladom § 442 ods. 1 OZ, podľa ktorého by nárok na náhradu škody v súvislosti s prenájomom náhradného vozidla mohol byť postupovaný ako akási budúca pohľadávka, sa odvolací súd odchýlil od zásady náhrady skutočnej škody vyjadrenej v § 442 ods. 1 OZ, čím odvolací súd poprel význam a účel tohto hmotnoprávneho ustanovenia. Odvolací súd sa takisto výkladom, podľa ktorého v dôsledku právneho úkonu započítania (ako obligatórne ekvivalentného právneho úkonu) mohlo dôjsť k vzniku škody v súvislosti s prenájomom náhradného vozidla, taktiež natoľko odchýlil od podstaty hmotnoprávneho ustanovenia § 580 OZ, že tým poprel jeho zmysel a účel. Je evidentné, že žalovaný sa s právnym posúdením aktívnej legitímácie žalobcu v konaní, tak ako ho vykonal odvolací súd iba nestotožňuje a uvádza ako ho mal odvolací súd správne riešiť (aj s odkazom na rozhodnutie najvyššieho súdu), čo síce pojmovo zodpovedá vymedzeniu dovolacieho dôvodu podľa § 432 ods. 2 CSP, ale zakladá prípustnosť dovolania len podľa § 421 CSP a nie podľa § 420 písm. f) CSP.

15. Dovolací súd akcentuje, že pokiaľ dovolateľ spája porušenie jej práva na spravodlivý proces so záverom súdov o aktívnej vecnej legitímácii žalobcu, nemožno pripustiť, aby pojem porušenia práva na spravodlivý proces podľa § 420 písm. f) CSP bol interpretovaný a uplatňovaný tak extenzívne, že zahŕňa aj vecnú legitímáciu, pretože by sa dovolanie podľa § 420 písm. f) CSP zamerané na odstraňovanie väd zmätočnosti bez náležitého zákonného základu stalo dovolaním podľa § 421 CSP, ktorého cieľom je náprava nesprávneho právneho posúdenia veci odvolacím súdom, a aj to výlučne v druhovo definovanej otázke vecnej legitímácie. Popísaný koncept nezodpovedá vôli zákonodarcu vyjadrenej v systematike právnej úpravy dovolania, ako aj v podstate taxatívne vymenovaných dôvodov prípustnosti dovolania a dovolacích dôvodov. Práve zákonodarcom vytvorená koncepcia dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku predstavuje zároveň aj určenie medzí, v ktorých sa základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky možno domáhať. V tejto súvislosti dovolací súd tiež uvádza, že pokiaľ žalovaný namietal, že k vade podľa § 420 písm. f) CSP došlo v dôsledku nesprávneho právneho záveru súdov nižšej inštancie v otázke vecnej legitímácie žalobcu v konaní, najvyšší súd už v rozhodnutí R 34/1993 vyslovil, že otázka tzv. vecnej legitímácie účastníka (aktívnej alebo pasívnej), je z hľadiska prípustnosti dovolania irelevantná. Vecná legitímácia vyplýva z hmotného práva, má ju ten, kto je podľa hmotného práva nositeľom uplatneného práva alebo povinnosti (aktívna, pasívna). Záver odvolacieho súdu o tom, či žalobca (nie) je v konaní aktívne legitimovaný, predstavuje otázku spadajúcu pod právne posúdenie veci; ako už bolo konštatované, nesprávne právne posúdenie veci nezakladá vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP.

16. O arbitrárnosti (svojvôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa súd natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam, resp. ak hovoríme o svojvoľnom rozhodnutí, ide o rozhodnutie založené na výklade zákona, ktorý nemá oporu v medziach rozumného a prípustného výkladu zákona (m. m. I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 383/06, I. ÚS 115/2020, II. ÚS 53/2021). Uvedené však v preskúmvanej veci neprichádza do úvahy; a to nielen z dôvodu, že napadnutý rozsudok odvolacieho súdu je jedným z mnohých rozhodnutí, ktoré vystali zo sporov medzi žalobcom a žalovaným, resp. inými poisťovňami, založených na rovnakom skutkovom základe, v ktorých si žalobca legitímne po postúpení pohľadávky poškodeným uplatňuje voči žalovanému nárok na poskytnutie poisťného plnenia titulom náhrady nákladov na nájom náhradného vozidla. V zásadnej ústavnoprávnej rovine platí, že je v rozpore s inštitúciou právneho štátu a v rámci neho s požiadavkou právnej istoty, resp. predvídateľnosti súdneho rozhodnutia, aby všeobecné súdy rozhodovali v obdobných veciach odlišným, ba až protichodným spôsobom. Inými slovami, na určitú právne relevantnú otázku pri opakovaní v rovnakých podmienkach je potrebné dať rovnakú odpoveď (IV. ÚS 14/07), čo je potom modifikované judikatúrou tvorenou na viacerých úrovniach najvyšších súdnych autorít vrátane nadnárodných súdnych inštitúcií (IV. ÚS 459/2022).

16.1. Požiadavka predvídateľnosti súdnych rozhodnutí ako základný atribút právnej istoty je v zmysle čl. 2 ods. 2 CSP napĺňaná prostredníctvom ustálenej rozhodovacej praxe najvyšších súdnych autorít, medzi

ktoré sa vzhľadom na potrebu výkladu čl. 2 CSP vo funkčnej jednote s čl. 3 CSP zaraďujú okrem najvyššieho súdu aj ústavný súd, Európsky súd pre ľudské práva a Súdny dvor Európskej únie (pozri II. ÚS 574/2021). Aj judikatúra Ústavného súdu Slovenskej republiky pritom dotvára precedenčnú záväznosť ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu v tom zmysle, že potvrdzuje ústavnú súladnosť dotknutej interpretácie a aplikácie právnej úpravy realizovanej najvyšším súdom (IV. ÚS 459/2022). Uvedené platí aj vo vzťahu k rozhodovacej činnosti odvolacieho súdu, pokiaľ sú jeho rozhodnutia preskúmané ústavným súdom z pohľadu ich ústavnej udržateľnosti, a to vo vzťahu k relevantným (ťažiskovým) otázkam súvisiacim s predmetom súdnej ochrany. Podmienkou precedenčnej záväznosti toho-ktorého rozhodnutia je práve podobnosť týkajúca sa relevantných okolností prejednávanej veci. Ústavný súd už v skutkovo a právne obdobných prípadoch (nárok proti žalovanému spočívajúci v náhrade účelne vynaložených nákladov na nájom náhradného vozidla si žalobca uplatňoval na podklade zmluvy o postúpení pohľadávky) konštatoval, koncentrujúc sa na podstatu uplatneného nároku, že účelom náhradného motorového vozidla je eliminovať škodlivý následok spôsobenej dopravnej nehody, ktorý zasahuje do bežného života poškodeného, až do momentu, keď môže opäťovne užívať svoje vlastné motorové vozidlo (I. ÚS 291/2025 zo 06. augusta 2025). Preto ani normatívne/skutkové premisy zvolené odvolacím súdom v napadnutom rozsudku, rovnako ako závery, ku ktorým na základe týchto premís dospel ohľadom aktívnej vecnej legitímácie žalobcu, nemôžu byť z povahy veci nepresvedčivé alebo vykazujúce znaky závažnej hmotnoprávnej (meritórnej) svojvôle.

17. Dovolací súd podotýka, že žalovaný polemizuje s konkrétnymi právnymi závermi odvolacieho súdu, (s ktorými nesúhlasí a považuje ich za nesprávne), čo vylučuje arbitrárnosť a nepreskúmateľnosť napadnutého rozhodnutia, a takáto polemika (aj keby boli právne závery žalovaného správne), prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP nezakladá. Samotné nesprávne právne závery odvolacieho súdu prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP totiž nezakladajú. V danej veci tak odvolací súd procesne nepochybil iba tým, že vec podľa názoru žalovaného nesprávne právne posúdil, (a to ani za situácie, že sa v tomto smere plne stotožnil s právnymi závermi súdu prvej inštancie - teda postupoval podľa § 387 ods. 2 CSP). Žalovaný sa s právnym posúdením legitímácie žalobcu v konaní, tak ako ho vykonal odvolací súd len nestotožňuje, čo síce pojmovo zodpovedá vymedzeniu dovolacieho dôvodu, avšak podľa § 432 ods. 2 CSP, čo však zakladá prípustnosť dovolania len podľa § 421 CSP (nie podľa § 420 písm. f) CSP).

18. Skutočnosť, že žalovaný má odlišný právny názor než odvolací súd, bez ďalšieho nezakladá a nedokazuje ním tvrdenú vadu v zmysle § 420 písm. f) CSP. O arbitrárnosti (svojvôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (m. m. I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 383/06), čo sa netýka preskúmanej veci.

19. Z ustálenej rozhodovacej praxe najvyššieho súdu vyplýva, že prípadný nedostatok riadneho odôvodnenia dovolaním napadnutého rozhodnutia, nedostatočne zistený skutkový stav alebo nesprávne právne posúdenie veci v zásade nezakladá vadu konania podľa § 420 písm. f) CSP (R 24/2017). Do úvahy preto neprichádza ani relevantnosť námietky, že odvolací súd nedostatočným odôvodnením rozhodnutia žalovanému znemožnil, aby uskutočňoval jeho patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces. V tejto súvislosti považuje dovolací súd za potrebné poznamenať, že odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia nemusí dať odpoveď na všetky odvolacie námietky uvedené v odvolaní, ale len na tie, ktoré majú pre rozhodnutie o odvolaní podstatný význam, ktoré zostali sporné, alebo na ktoré považuje odvolací súd za nevyhnutné dať odpoveď z hľadiska doplnenia dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie (II. ÚS 78/05), čo bolo v danom prípade splnené. Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom odvolacieho súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti jeho rozhodnutia (napr. I. ÚS 188/06). Odôvodnenie rozhodnutia súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizovateľné základné právo strany sporu na súdnu ochranu, resp. právo na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04).

20. Na základe vyššie uvedeného možno uzavrieť, že odvolací súd v konaní nepostupoval spôsobom, ktorý by bol v rozpore s kogentnými procesnými ustanoveniami, a ktorým by došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Dovolací súd dospel k záveru, že dovolateľ neopodstatnene namieta nesprávny procesný postup odvolacieho súdu, ktorý mal znemožniť uskutočňovanie jeho procesných práv v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f) CSP). Dovolací súd preto dovolanie žalovaného ako procesne neprípustné odmietol podľa § 447 písm. c) CSP.

21. Žalobca bol v dovolacom konaní úspešný, preto mu dovolací súd na základe ustanovenia § 453 ods. 1 s použitím § 255 ods. 1 CSP priznal nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

22. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.